

KORTSVARSOPPGAVER

Generelt: I kortsvarsoppgavene skal kandidatene vise begrepsforståelse og grunnleggende antropologisk innsikt, gjennom at de forstår og kan gjengi etnografiske og/eller teoretiske poeng. Oppgavene skal først og fremst prøve pensumoversikten. Evnen til å formulere seg presist, forankre påstander etnografisk og gjøre koblinger mellom relevante pensumstekster vil bli vektlagt positivt. Kandidatene velger å svare på fem av seks kortsvarsoppgaver. Det er presisert i teksten at om to eller flere av de fem valgte oppgaver står til F, skal eksamenskarakteren som helhet stå til en F. Likevel skal eksamen sees som en helhet, slik at hvis de øvrige oppgavene viser god pensumsoversikt mens to står til stryk fordi oppgavene later til å være misforstått, kan sensor gjøre en totalvurdering i lys av kvaliteten på besvarelsen generelt, og langsvarsoppgaven spesielt.

1. Marcel Mauss' bok "Gaven" har inspirert mange antropologer. Hvordan skaper og vedlikeholder gaver sosiale relasjoner?

Minimumskravet er å vise kjennskap til Mauss' ide om resiprositet/gavebytte og å vise hvordan det fungerer. En god besvarelse vil trekke inn 'totale sosial fenomen' (evt. totale sosiale ytelser/faktum), eller gavens tre plikter, eller sette det opp mot redistribusjon og markedsbytte. Aktuelle tekster er primært Mauss (og Hylland Eriksen), samt Lien, Lewis, Millar, Rakopoulos.

2. Hva mener Goffman med begrepene 'backstage' og 'frontstage'? Vis med minst ett eksempel fra pensum, hvordan disse begrepene kan gi innsikt i sosiale relasjoner.

Minimumskravet er å kjenne til Goffman's dramaturgiske perspektiv, og vise hvordan rolleutøvelse varierer med ulike samhandlingskontekster. En god besvarelse vil i tillegg beherske begrepene rolle/status, inntrykkskontroll/inntrykksforvaltning, eller sosial person. Aktuelle pensumsartikler er Eidheim, Gullestad, Gehrson.

3. Beskriv kort hva deltagende observasjon innebærer og redegjør kort for hvorfor dette er sentralt for antropologien.

Minimumskravet er en beskrivelse av hvordan antropologisk feltarbeid skjer i praksis, og gjør eksplisitt kobling til analyse. En god beskrivelse vil drøfte spenningen mellom deltagelse (nærhet) og observasjon (avstand), forankre dette i etnografisk eksempel fra pensum, og vise hvordan antropologisk kunnskapsproduksjon innebærer en veksling mellom perspektiv innenfra og analytiske begreper eller teorier. De fleste tekstene på pensum er aktuelle, men den mest eksplisitte er Malinowski og Frøystad.

4. Slektskap og økonomi kan henge nært sammen. Gi minst ett eksempel fra pensum.

Minimumskravet er å gjøre en etnografisk forankret kobling som viser sammenhengen mellom slektskap og økonomi. En god besvarelse redegjør for koblingene gjennom en relevant og presis forankring i etnografisk(e) eksempel. Aktuelle pensumstekster er Evans-Pritchard, Rakopoulos, West, Lewis, Hylland Eriksen, evt også Millar, Schober, Mauss

5. Vis med minst to eksempler fra pensum hvordan antropologer kan studere religion uten å selv være troende og uten å være fordomsfulle.

Minimumskravet er en redegjørelse for hvordan antropologer har fokus på meningsdannelse og fortolkning innen sammenhenger der de selv ikke deler informantens virkelighetsforståelse. En

god besvarelse vil trekke inn kulturel relativisme, eller begrepsparet emisk/etisk, og gjøre rede for hvordan feltarbeid og analyse skjer i dette feltet. Aktuelle pensumstekster er Remme, Tomlinson, West, Turner, Douglas, Fortes og Flikke.

6. Hvordan kan sosial ulikhet komme til uttrykk i landskap og bruk av landskap (landskap kan være både naturområder og urbane landskap)?

Minimumskravet er å vise hvordan landskap erfares, oppfattes eller formes gjennom konkret bruk, og hvordan ulike sosiale grupper bruker eller erfarer landskapet ulikt. En god besvarelse viser med etnografiske eksempler hvordan et og samme landskap kan erfares forskjellig og evt. også hvordan bruk av landskapet ytterligere kan forsterke sosial ulikhet. Landskap kan tolkes vidt. Aktuelle pensumstekster er Caldeira, Ween og Lien, West, Schoeber, Stensrud, Nuttall, Millar, evt. Gullestad og Eidheim.

Vi understreker at kortsvarene skal være relativt kortfattede, og det vil ikke kreves at alle de pensumtekster som her er nevnt må brukes i selv en god besvarelse. Andre pensumtekster enn de som er nevnt her vil også kunne være aktuelle og må vurderes ut fra den grad de gjøres relevante for besvarelsen.

LANGSVARSOPPGAVE

Generelt: I langsvarsoppgaven testes kandidatens resonnerende ferdigheter og komparative blikk, samt deres evne til å reflektere over antropologiens relevans i forhold til aktuelle tema. Oppgavene er med vilje laget åpne, for å invitere til egen refleksjon og originale etnografiske koblinger på tvers av temaer. I alle oppgavene er det et eksplisitt krav om bruk av minst en monografi, og minst to andre pensumstekster. Bruk av flere pensumstekster vil vanligvis være en fordel, men vi legger her mer vekt på kandidatens evne til selvstendige koblinger og at etnografisk forankrede resonnement. Uansett må sensor gjøre en helhetsvurdering: dersom kortsvarsoppgavene dokumenterer god pensumsbeherskelse og fagforståelse for øvrig, vil det være fullt ut akseptabelt at langsvarsoppgaven trekker inn færre pensumstekster. Det åpnes for å trekke inn egne innsikter utviklet gjennom den obligatoriske skriveoppgaven i den grad det tydelig belyser den valgte problemstillingen og skjer i fruktbart samspill med pensum.

Langsvar: Besvar ett av følgende tre spørsmål. Drøft spørsmålet og trekk inn eksempler fra pensum. Det er også mulig å trekke inn empiriske eksempler fra den obligatoriske skriveoppgaven.

1. Lokalt levd liv er påvirket av globale økonomiske og historiske prosesser. Diskuter påstanden og trekk inn eksempler fra pensum. Bruk minst én av monografiene og minst to andre pensumbidrag i diskusjonen.

Oppgaven knytter primært an til Schobers monografi, men kan også besvares med henvisning til West. Minimumskravet er en redegjørelse som evner å koble mellom globale økonomiske eller historiske prosesser (som kapitalisme, neoliberalisme, 'extractivism', kolonisering, geopolitikk), og viser hvordan dette kommer til uttrykk i levd liv, slik det er beskrevet i pensumstekster. Alternativt *kan* det argumenteres mot denne påstanden, for eksempel ved å vise til pensum som omhandler prosesser som har utspring lokalt (f.eks. Geertz), og sammenligne dette med andre pensumstekster der forbindelsene mellom det lokale og det globale er mer framtrædende. Det er også mulig å gjøre en avgrensning der det primært legges vekt på historiske prosesser, framfor global økonomi. Kobling til aktuelle samfunnsutfordringer er et pluss. Aktuelle pensumstekster er, foruten monografiene, Farmer, Rakopoulos, Nuttall, Archetti, Gershon, Eidheim, Lewis, Flikke, Krohn-Hansen, Millar, Stensrud, Martin, Caldeira og Ween og Lien.

2. Flere av pensumbidragene diskuterer folks forståelser av natur. Diskuter ulike tilnæringer til antropologiske studier av natur og trekk inn Paige West sin forståelse av "dispossession". Bruk monografien og minst to andre pensumbidrag i diskusjonen.

Oppgaven knytter an til monografien til West og begrepet dispossession, som på norsk er omtalt som frarøvelse. (Andre oversettelser er akseptable). Minimumskravet er å demonstrere forståelse av begrepet dispossession samt å vise at det finnes ulike tilnæringer til natur i antropologien, og å forankre disse etnografisk. En god besvarelse behersker i tillegg forskjellen mellom det analytiske og det empiriske, altså mellom kulturell variasjon i forståelse av natur, og forskjellen mellom ulike antropologiske tilnæringer til natur. En god beherskelse viser også at dispossession kan se på ulike måter. Ulike antropologiske tilnæringer kan være knyttet til kolonisering og urfolk, kapitalisme og politisk økonomi, utviklingsantropologi, etnisk identifisering, religion eller klimaendring m.v. og det er tilstrekkelig å vise til at ulike antropologer vektlegger ulike ting i analysen. Kobling til aktuelle samfunnsutfordringer er et pluss. Aktuelle pensumstekster er foruten West: Stensrud, Ween og Lien, Archetti, Nuttall, Martin, evt. også Douglas Schober, Rakopoulos, Farmer, Millar og Turner.

3. Redegjør for et selvvalgt eksempel hentet fra samfunnsdebatten og vis hvordan antropologiske perspektiver kan belyse dette eksemplet. Bruk minst én monografi og minst to andre pensumbidrag i diskusjonen.

Denne oppgaven er i utgangspunktet ganske åpen, og fordrer at kandidaten selv gir besvarelsen en klar problemstilling og avgrensning. Vi forventer her at endel kandidater vil trekke på ideer og materiale de har benyttet skriftlig oppgave over selvvalgt tema som de har levert inn tidligere i semesteret. Alternativt kan de selvsagt benytte andre eksempler. Minimumskravet er en kobling mellom selvvalgt eksempel og pensumbidrag som tydelig viser antropologiens relevans. En god besvarelse viser hvordan antropologi kan gi innblikk i ulike aktuelle forbindelser eller årsaksforhold, og der pensumstekstene både er relevante og tilstrekkelig ulike til å få fram spenninger eller bredde i diskusjonen. Aktuelle pensumstekster er absolutt alle.